

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Министерство за
образование и наука

МАКЕДОНСКА РАМКА НА КВАЛИФИКАЦИИ

18 март 2015

Стопанска комора, Скопје

Што претставува МРК

- Единствена, целосна и системски уредена **структура** за развивање, класификација, споредување и признавање на стекнатите квалификации, стекнати по формален пат, како и по неформален и информален пат
- **Јасна врска** помеѓу различните видови и нивоа и јасен преглед на начинот на стекнување на квалификациите.
- Средиште за **комуникација** на сите засегнати општествени чинители

Што претставува МРК

- **реално моделирање** на квалификациите кои ги одразуваат потребите на пазарот на трудот и релевантните вештини, и социјално економска стабилност;
- **визија** за креирање на нови квалификации и
- најефикасен начин за **реформи на системот за образование и обука.**

Цели на Македонската рамка на квалификации

1. Да ги направи квалификациите појасни,
2. Да го олесни признавањето на резултатите од учење;
3. Да обезбеди меѓународно препознавање и признавање на квалификациите;
4. Да обезбеди мобилност на учесниците и работната сила на национално, регионално и меѓународно ниво и
5. Да создаде единствен систем за управување со квалитет.

Македонската рамка на квалификации

- Министерство за образование и наука
- Министерство за труд и социјална политика
- Образовни институции
- Агенција за вработување на РМ
- Стопански комори
- Занаетчиска комора
- Организација на работодавачи
- Ученички и студентски организации
- Асоцијации
- Други организации

Структура на МРК

- Нивоа - **осум нивоа** - тесна врска помеѓу образованието и обуката и барањата на пазарот на трудот.
- Описи на нивоата - засновани на резултати на учење.
 - знаење и разбирање,
 - вештини и
 - компетенции (самостојност, одговорност)
- Тип на квалификации и документи за стекнати квалификации
 - образовни (диплома),
 - стручни(сertifikat/уверение)

МРК НИВО		ОПИСИ	ЕРК НИВО
VIII		III циклус на студии (докторски) (≥3 години, 180 ECTS)	8
VII	VIIA	II циклус академски студии (60/120 ECTS)	7
	VII B	II циклус стручни студии (60/120 ECTS)	
VI	VIA	I циклус студии (240 ECTS)	6
	VIB	I циклус студии (180 ECTS)	
V	VA	Стручни студии (60/120 ECTS) Краток циклус на студии	5
	VB	Пост-средно образование (60/120)	
IV		Средно образование, 4 години(240)	4
III		Средно образование, 3 години (180)	3
II		Стручно оспособување до 2 години (60-120)	2
I		Основно образование, 9 години	1

Сектори на квалификации

- Квалификациите се групираат во сектори.
- Секторите на квалификации содржат потсектори, области и подобласти.
- Нив ги дефинираат Секторски комисији.

Сектори на квалификации

01	Геологија, рударство и металургија
02	Градежништво и геодезија
03	Графичарство
04	Економија, право и трговија
05	Електротехника
06	Здравство и социјална заштита
07	Земјоделство, рибарство и ветеринарство
08	Лични услуги
09	Машинство
10	Сообраќај, транспорт и складирање
11	Текстил, кожа и слични производи

12	Угостителство и туризам
13	Хемија и технологија
14	Шумарство и обработка на дрво
15	Спорт и рекреација
16	Образование
17	Хуманистички науки и уметности
18	Природни науки
19	Општествени науки
20	Информациска и комуникациска технологија
21	Интердисциплинарни подрачја

Обем на квалификации

- **Обемот на квалификациите се определува со број на кредити**
 - мерна единица за вреднување на работата што треба да ја оствари кандидатот за постигнување на целта(предавање, практична работа, самостојно учење, работно искуство и демонстрација на наученото за проверка на резултатите од учењето).
- Еден кредит е еднаков на 25 часа учење во основно, средно и неформално образование, а во високото образование 30 часа.
- Една учебна/академска година во формалното е 60 кредити.

Обем на квалификации

СИСТЕМ да се олесни начинот на признавање, трансферирање и акумулирање на учењето на поединците кое води кон квалификации:

- **ESVET** – европски кредит систем за стручно образование и обука
- **ECTS** – европски кредит трансфер систем.

Процес преку кој на резултати од учење постигнати во еден систем или институција може да им се одреди вредност во друг систем или институција.

Органи и тела надлежни за МРК

Развој на квалификациите од I до V-Б ниво:

- Центарот за стручно образование и обука;
- Центарот за образование на возрасни;
- Бирото за развој на образованието;

Развој на квалификациите од V-А до VIII ниво:

- високообразовните институции.

Органи и тела надлежни за МРК

Секторски комисии – ревизија на постојните и идентификација на нови квалификации

- Соодветното министерство;
 - Министерството за образование и наука;
 - Работодавачите (на предлог на коморите);
 - Репрезантативни здруженија на работодавачите;
 - Претставник од репрезентативните здруженија на секторите на квалификации;
 - Универзитетите;
 - Центарот за стручно образование и обука;
 - Центарот за образование на возрасните;
 - Биро за развој на образованието
 - Телото надлежно за регулирани професии (адвокатска комора, лекарска комора, инженерска комора и др.).
- Ги формира Националниот Одбор за МРК.

Органи и тела надлежни за МРК

Национален Одбор - одобрување на квалификациите

- Министерството за образование и наука;
 - Министерството за труд и социјална политика;
 - Коморите;
 - Репрезентативни здруженија на работодавачи;
 - Универзитетите;
 - Центарот за стручно образование и обука;
 - Центарот за образование на возрасни;
 - Бирото за развој на образованието;
 - Репрезентативен синдикат за образование, наука и култура
- Го формира Владата на Република Македонија.

Регистри на квалификации

Одобрените квалификации се запишуваат во посебни Регистри на квалификации.

- Регистерот за стручни квалификации до VБ ниво го води Центарот за стручно образование и обука,
- Регистерот за квалификации во неформалното образование го води Центарот за образование на возрасни
- Регистерот за високообразовни квалификации го води Секторот за високо образование во рамките на МОН.

Корисници на МРК

Работодавачите и Коморите - ги согледуваат видовите на квалификации потребни за вработување;

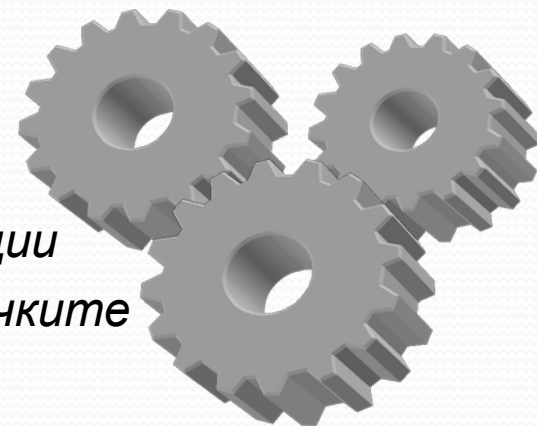
- *Претпријатијата* - подобрување на вештините на своите вработени;
- *Агенцијата за вработување на РМ* - да ги користат квалификациите од МРК;
- *Институциите кои нудат образование, обука и спроведуваат оценување* што резултира со стекнување на квалификации од МРК

Корисници на МРК

- *Поединците* - да ја согледаат врската помеѓу видот и нивоата на квалификацијата
- *Носителите на квалификации* - основа за меѓународно признавање;
- *Креатори на политики за образование* и
- *Економијата и општеството* - квалификациите во МРК ќе бидат усогласени со економско социјалните и културни потреби на државата.

АКТИВНОСТИ

- ✓ Работни групи
- ✓ Јавни дебати
- ✓ Усвојување на документот „МРК-појдовни основи,, од страна на Владата, април 2013
- ✓ Усвојување на Законот за НРК од страна на Собранието на Република Македонија, октомври 2013
- ✓ Процес на референцирање на МРК
- ✓ Документи - *Каталог и анализа на постоечките квалификации*
 - *Процедура за развивање на квалификации*
 - *Методологија за вклучување на постоечките и новите квалификации во МРК*
 - *Протокол за соработка помеѓу заинтересираниите страни вклучени во процесот на МРК*

Референцирање/упатување на МРК со ЕРК

- Мотивација на земјата за развој и спроведување на МРК и споредба со другите земји
- Преглед на реалната состојба на националниот образовен систем и системот на квалификации
- Позитивни страни на системот
- Недостатоци и Предизвици
- Визија за понатамошни активности
- Придонес за зголемување на меѓусебната доверба помеѓу заинтересираните страни

Структура на Извештајот за упатување

Резиме

1. Вовед
2. **Национален систем за квалификации**
3. **Упатување и процес на само - потврдување**
4. **Национална рамка на квалификации**
5. Исполнување на критериуми и процедури за упатување со ЕРК (10 критериуми)
6. Исполнување на критериуми и процедури за високо-образовните квалификации во процесот на само – сертификација (7 критериуми и 6 процедури)
7. **Систем за валидација на неформалното и информалното учење**
8. Предизвици и следни чекори
9. Речник
10. Акроними
11. Референци

Извештај за упатување на НРК со ЕРК

- Работна група за подготовка на Извештајот (МОН, ЦСОО, ЦОВ, Универзитети, Стручни училишта БРО, ДПИ, ДИЦ, Одбор за акредитација и евалуација на високото образование, Унија на студенти, Агенција за вработување, НАОПЕМ, Орагнизација на работодавачи и Занаетчиска комора)
- Работни состаноци со претставници на институции и презентации на нацрт – Извештајот за упатување
- Презентација на првиот Нацрт-Извештај за упатување пред членови од Советодавната група за ЕРК при ЕУ
- Одобрување од сите заинтересирани страни во процесот на МРК
- Презентирање пред советодавната група за ЕРК при ЕУ во Брисел

Идни активности

- Промовирање и подигање на свеста за МРК
- Измени на постојните законски регулативи кои се во допир со МРК
- Имплементација на Закон за национална рамка на квалификации
- Формирање на Национален одбор за МРК
- Формирање на Секторски комиси
- Изработка на Регистри на квалификации и позаконски акти
- Вклучување на резултатите од учење во наставните и посебните програми
- Развивање на нови квалификации
- Продолжување на активностите за изготвување на Извештајот за упатување
- Обуки со работодавачите за развивање на квалификации

Благодарам за вниманието

natasa.janevska@mon.gov.mk

